

NOVIJA SPELEORONILAČKA ISTRAŽIVANJA U IZVORU KUSA

Izvor rijeke Dabarnice, koja je desna pritoka Zrmanje. Nalazi se nedaleko Berberovog buka. Da ne ponavljam već dosadašnje akcije DDISKF-a s Međunarodnih ekspedicija "Rakovica 02., 03. i 04." o kojima je bilo više puta pisano. Kao i do sada rezultati poslije ekspedicije su fantastični bez obzira na vrlo nepovoljne klimatske uvjete ovoga ljeta za istraživanje podzemlja, pogotovo objekata s vodom.

24. 08. – 28. 08. 2005. Odlazimo Tihomir Kovačević, Igor Lovrentijev, Damir Pavelić i ja u Rakovicu (Nova Kršlja), da se nađemo sa Luigi Casatijem i Jean Jacques Bolanzom. Sastajemo se u Prvom hrvatskom speleološkom domu te odlazimo do izvora Baračevac kako bi zaronili u njega i pokušali proći dalje,

međutim to se nije ostvarilo upravo radi obilnih kiša koje su saturirale podzemlje tako da je izvor bio previsok, a struje prejake za ronjenje. Vidljivost je isto bila vrlo mala, možda metar.

Odlučujemo da ćemo sutradan otići na Zrmanju i pokušati zaroniti u Kusi. Očekivanja su bila mala jer smo mislili da je i tamo voda visoka i da se neće dati ni prići izvoru, a kamoli zaroniti. Kada smo došli vrlo ugodno iznenađenje: Kusa miruje, a razina vode je iznenađujuće niska. Odmah smo se počeli opremiti za ronjenje.

Ronili su J.J.Bolanz, L. Casati, D.Pavelić i Alan Kovačević.

Prvi sifon je izmjeren i dugačak je 206 metara, maksimalne dubine 50 metara (u ovom periodu kada je voda bila 6 metara niža od ruba izvora). Može se preroniti na dubini od 48 metara. Temperatura vode je iznosila 11 °C. Voda je bistra pri prvom uronu, a vidljivost se smanjuje premda se u drugom sifonu ronilo sa zatvorenim krugom (Rebreatherom). Postoji mogućnost za

druge kanale na 30 metara dubine. Nakon prvog sifona se izranja u špilju koja se stepenasto penje. Dužina špilje je oko 200 metara (slobodna procjena, nije topografski crtano). Dimenzije kanala su prosječno oko 5 x 5 metara. Na kraju se dolazi do drugog sifona u kojem smo već u prijašnjim ekspedicijama istražili 150 metara sifona.

Sada u drugi sifon zaranja L. Casati i pregledava prvih 150 metara sifona. Nalazi se na 42 metra dubine. To je bila krajnja točka koju smo istražili do tada. L. Casati roni daljnjih 200 metara. Maksimalna dubina je 55 metara, ali konačna točka na 350 metara dužine sifona je bila na samo 15 metara dubine. L. Casati nije imao mješavinu s kojom bi mogao sigurno nastaviti. Ronjenje i dekompresija drugog sifona trajale su 65 minuta. Ukupno vrijeme provedeno u špilji bilo je 6 sati i 30 minuta.

Opis drugog sifona:
drugi sifon je približno istih dimenzija

Jean Jacques Bolanz i Luigi Casati pred uron u izvor Kusa

foto: Tihomir Kovačević

kao i prvi, prosječno 10 x 5 metara. Prvih 20 metara je kanal veličine 3 x 3 metra, onda 8 x 3 metra sljedećih 50 metara i 8 x 10 metara do 300-tog metra.

120 metara se roni preko 40 metara dubine s penjanjima i spuštanjima.

Na 300-tom metru nalazi se dvorana 13 x 15 metara cilindričnog oblika. Jedan kanal koji nije istražen iz te dvorane se vraća u smjeru ulaza i nalazi se na dubini od 15 metara, na drugoj strani dvorane se nalazi drugi kanal koji ide suprotnim smjerom i istražen je do

40 metara dužine. Taj se kanal također nalazi na 15 metara dubine, veličine 2,5 x 2,5 metara.

Od te krajnje točke ovog istraživanja se nazirala još jedna dvorana koja se također dijelila u dva kanala koja su nastavljala. Što se nalazi dalje i da li drugi sifon tu negdje izlazi, znati ćemo u budućim akcijama na tom području. Jedno je sigurno, područje Zrmanje obiluje fantastičnim, vrlo zahtjevnim i opasnim krškim fenomenima.

Prvi sifon Kuse je zasada

najduži preronjeni sifon u Hrvatskoj, a drugi sifon ima potencijala biti duplo duži. Kusa kao i svi drugi izvori koje smo ronili oko Zrmanje (Krnjeza, Vratolomka, Čavle) specifični su po svojoj razgranatosti kanala pod vodom – to su pravi labirinti.

Svi ovi rezultati potaknuli su nas da u 2006. godini napravimo Međunarodnu speleoronilačku ekspediciju na tom području.

Alan Kovačević